

Aluekehittämisen laaja palvelukokonaisuus

Pekka Hokkanen

9.6.2017

Keski-Suomi
2019

The slide features two thick, light green lines that curve upwards from the bottom left towards the top right, creating a sense of growth and progress. The lines are smooth and have a slight gradient.

Aluekehittämisen, maaseudun kehittämisen ja alueiden käytön kattava palvelukokonaisuus

- Muodostaa loogisen, aluekehitys -yläteeman alle rakentuvan strategisen kokonaisuuden
- Maakunnan elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin kehittäminen koherenttina kokonaisuutena
- Tavoitteiden, prosessien ja resurssien integraatio → yhdensuuntainen kehittämistoiminta

Palvelukokonaisuuden ominaispiirteitä

- Aluekehittämisen lavea tulkinta; kokonaisvaltainen sisältö, poikkihallinnollisuus (pois silloista!)
- Strategisuus, ennakoivuus
- Tiedolla johtaminen
- Sisältää julkisen vallan käyttöä, ensisijaisesti palvelujen järjestämistä, mutta joiltain osin myös tuottamista (ml. palvelujen hankintaa)
- Työnjako, kumppanuus, verkostot
- Ilmiöt/asiat → tarpeet/tavoitteet → toiminta/rahoitus (ei toisin päin!)

ALKE- palvelukokonaisuus

Aluekehittäminen

Alueidenkäyttö, luonnonvarat, liikenne

Maaseudun kehittäminen

Strategiatyö

Rahoitus

Kansainvälinen toiminta

Kasvupalvelut

Edunvalvonta

Ennakointi, tiedon tuotanto

Sisällöt

Välineet

Keski-Suomi
2019

Keskeiset palvelukokonaisuuteen kuuluvat maakunnan tehtävät (maakuntalaki 6 §)

- Maatalous ja maaseudun kehittäminen;
- Aluekehittämismääräyksen tehtävät, alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja osaamisen kehittäminen, kulttuurin edistäminen, yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen sekä kotoutumisen edistäminen;
- Alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelu;
- Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus;
- Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen;
- Kulttuuriympäristön hoito;
- Liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, maankäytön yhteistyö sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun;
- Maakunnallisen identiteetin edistäminen alueella yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa;
- Kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittaminen osana maakuntastrategian ja -ohjelman sekä maakuntakaavoituksen toteuttamista;
- Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistöiden toteuttamisesta;
- Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu;
- Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen;

Laaja, mutta toisiinsa linkittyvien tehtävien kokonaisuus!

Maakuntalain mukaan vastaamme **aluekehittämismääräyksinä** alueen kehittämisestä. Palveluiden järjestämisen ja tuottamisen osalta lakiehdotus alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista (2 Luku 6 §) määrittää seuraavia vastuita:

- Vahvistaa alueiden uudistumista, tasapainoista kehittymistä, kilpailukykyä sekä talouden kasvua kaikilla alueilla
- Vahvistaa ja monipuolistaa kestäväällä tavalla alueiden elinvoimaa ja kasvua tukevaa elinkeinorakennetta sekä edistää taloudellista tasapainoa
- Edistää kestävästä työllisyyttä sekä väestön hyvinvointia, osaamista, yhtäläisiä mahdollisuuksia ja sosiaalista osallisuutta sekä maahanmuuttajien kotoutumista
- Vähentää alueiden välisiä ja sisäisiä kehityseroja ja kannustaa käytettävissä olevien voimavarojen täysimääräiseen käyttöön kestäväällä tavalla
- Parantaa alueiden omia vahvuuksia ja erikoistumista sekä edistää niiden kulttuuria
- Parantaa elinympäristön laatua, kestävästä alue- ja yhdyskuntarakennetta ja saavutettavuutta

**Näihin vastuisiin ja Keski-Suomen strategiaan tavoitteisiin
vastaamme parhaiten kokoamalla aluekehittämisen,
maaseudun kehittämisen, alueiden käytön ja kasvupalvelut
yhdeksi strategiseksi palvelukokonaisuudeksi!**

Verkostojen kokoaja

Aluekehittämismääräaikaisena vastaamme yhteistyöstä ja johdamme sitä alueellamme.

Strategisia aluekehittämiskumppaneitamme ovat erityisesti kunnat, oppilaitokset, yritykset ja yhteisöt.

Alueiden kehittämiselle on tunnusomaista yhteistyö myös valtakunnallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Sisäinen organisoituminen palvelukokonaisuuden mukaisesti!

- **Strategiatyö osana johtamista**
- **Aluekehittämisen johdonmukaisuus**

Aluekehitysjärjestelmä (3-taso)

VALTAKUNNALLINEN TASO (Valtioneuvosto)
Koordinaatio: Työ- ja elinkeinoministeriö

ALKE-tilannekuva
ALKE-päätös

JTS-neuvottelut
ALKE-keskustelut

Maakuntastrategia

Maakuntaohjelma

Maakunta

Maakuntakaava

PAIKALLINEN TASO (22 kuntaa)

Keski-Suomi
2019

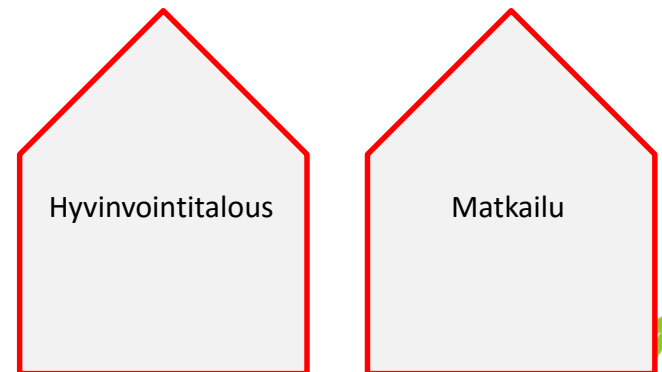
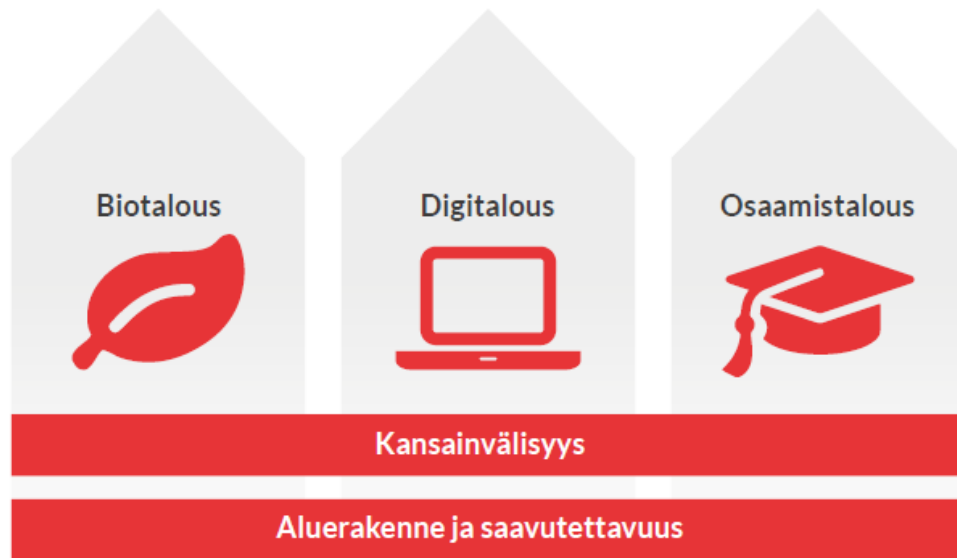
Valtioneuvoston aluekehityspäätös (2016-2019)

Alueiden kilpailukyky ja ihmisten sujuva arki

Keski-Suomen kehittämisen painopisteet

Vuonna 2040
Keski-Suomi on
osaava ja hyvinvoiva
bio- ja digitalouden
kansainvälinen
maakunta

Keskeiset strategia-asiakirjat ja -prosessit

Aluekehittämisen keskeiset tavoitteet määritellään **maakuntaohjelmassa**, joka ilmentää maakunnan eri toimijoiden yhteistä tahtotilaa. Maakunnan (virasto) oma **maakuntastrategia** määrittää tarkemmin strategiset linjaukset, palveluprosessit ja niiden vaatimat resurssit.

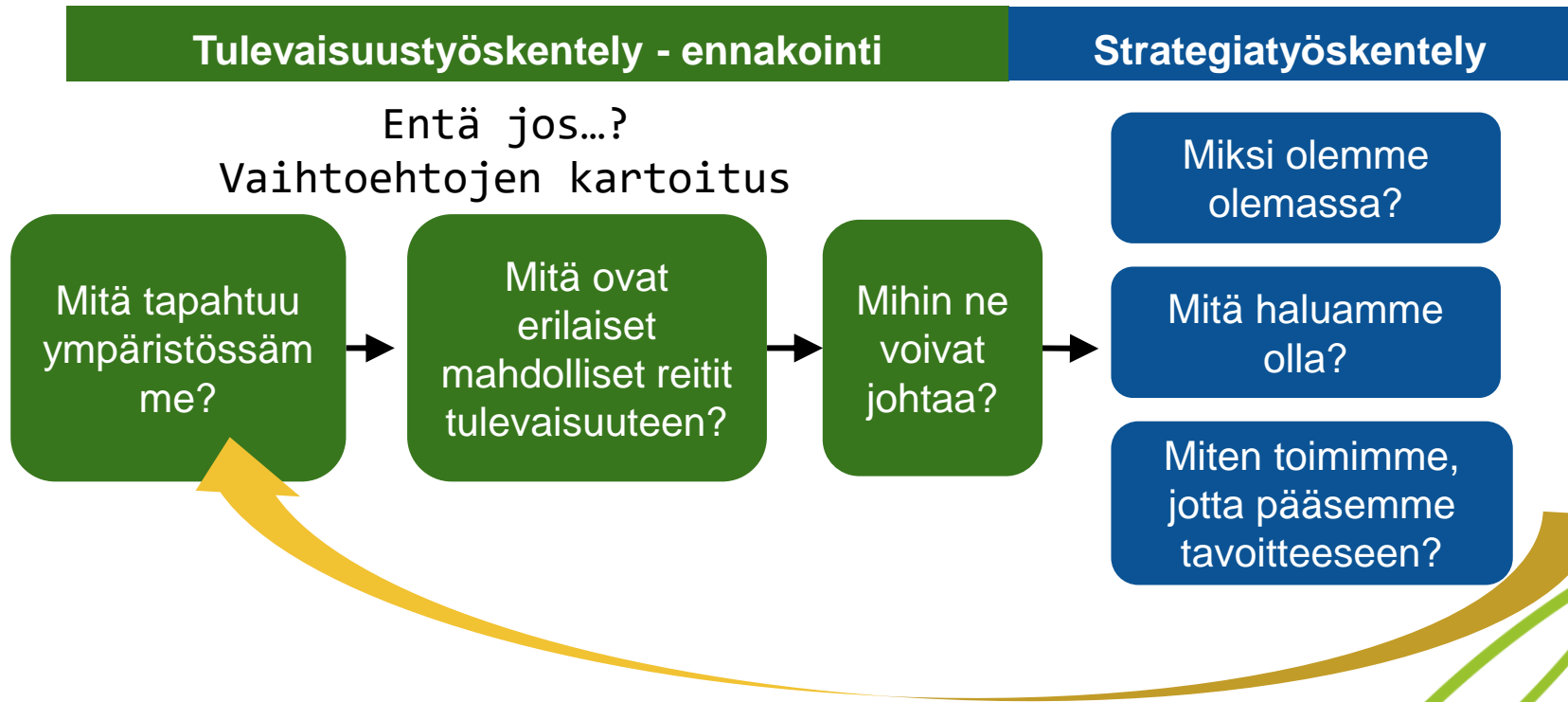
- ✓ **Palvelukokonaisuuden kokonaisvaltainen suunnittelu**
- ✓ **Linkittyminen maakunnan yhteisiin tavoitteisiin**
- ✓ **Tehokas resurssien kohdentaminen**

- ✓ **Yhteys valtakunnalliseen aluekehityspäätökseen**
- ✓ **Keskeinen sisältö maakunnan ja valtiovallan välisiin aluekehittämisen keskusteluihin**
- ✓ **Tietopohja julkisen talouden neuvotteluihin (VM)**

➔ **Strategisen suunnittelun yksisuuntaisuus ja johdonmukaisuus!**

Ennakoinnin ja strategiatyön suhde

Tulevaisuuskestävä strategia perustuu ennakointiin

Lähde:
FUTURES GARDEN

Keski-Suomi
2019

Rahoituspalvelut osana aluekehityskokonaisuutta

- Tunnistetaan aluekehittämisen kannalta relevantit ja strategiset ilmiöt/asiat → määritellään Keski-Suomen tarpeet/tavoitteet → valitaan toiminta/rahoitus
- Kootaan yhteen eri instrumentit, synergia, vältetään päällekkäisyyksiä ja voimavarojen tuhlaamista. Valitaan kehittämistarpeiden mukaan sopiva rahoitusinstrumentti, ei päinvastoin.
- Muodostetaan monirahastoisia ”hankeperheitä” maakunnan strategisten kärkitavoitteiden edistämiseksi ja kehittämisen tueksi.
- Asiantuntijoiden osaamiset yhteen. Olemassa olevien verkostojen tehokas hyödyntäminen (Business Finland -toimijat yms.).
- Kansainvälisyyteen sparraaminen, uusien rahoitusmahdollisuuksien hankinta osana edunvalvontaa.
- Rahoituksen vaikuttavuuden systemaattinen seuranta.

Kasvupalvelut osana aluekehityskokonaisuutta

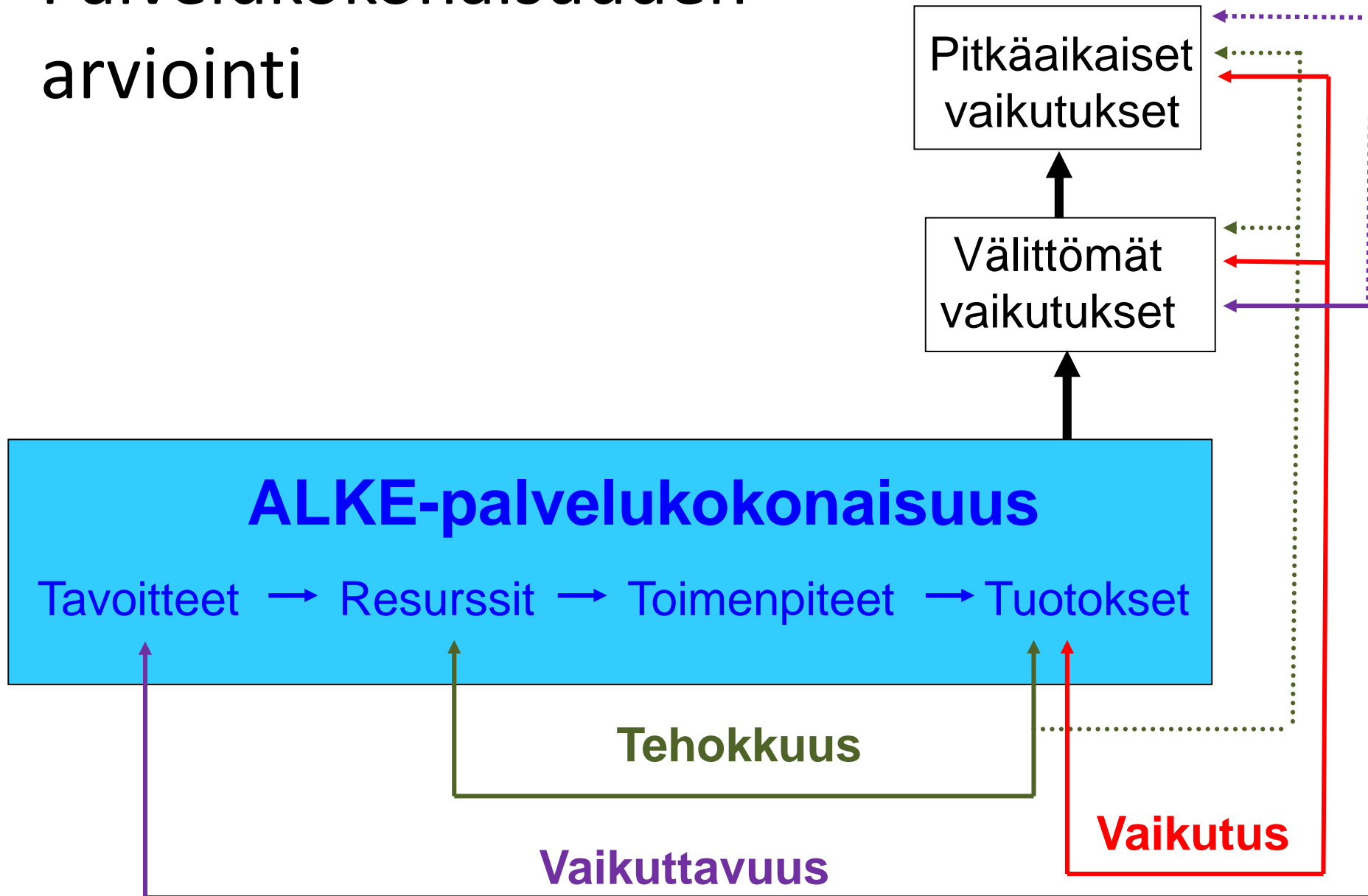
Kasvupalvelut sisältyvät maakuntavaltuuston vahvistamaan maakuntastrategiaan ja maakunnan palvelustrategiaan. Kasvupalveluilla tuetaan Keski-Suomen talouden ja elinkeinotoiminnan kasvua ja kansainvälistymistä ja turvataan hyvinvointipalvelujen rahoitus.

Kasvun aikaansaaminen edellyttää kehittämispanosten keskittämistä ja ohjaamista maakunnan tärkeiden tavoitteiden edistämiseksi sen sijaan, että kehittämispanokset hajautetaan kaikkiin maakunnassa esille nouseviin tarpeisiin.

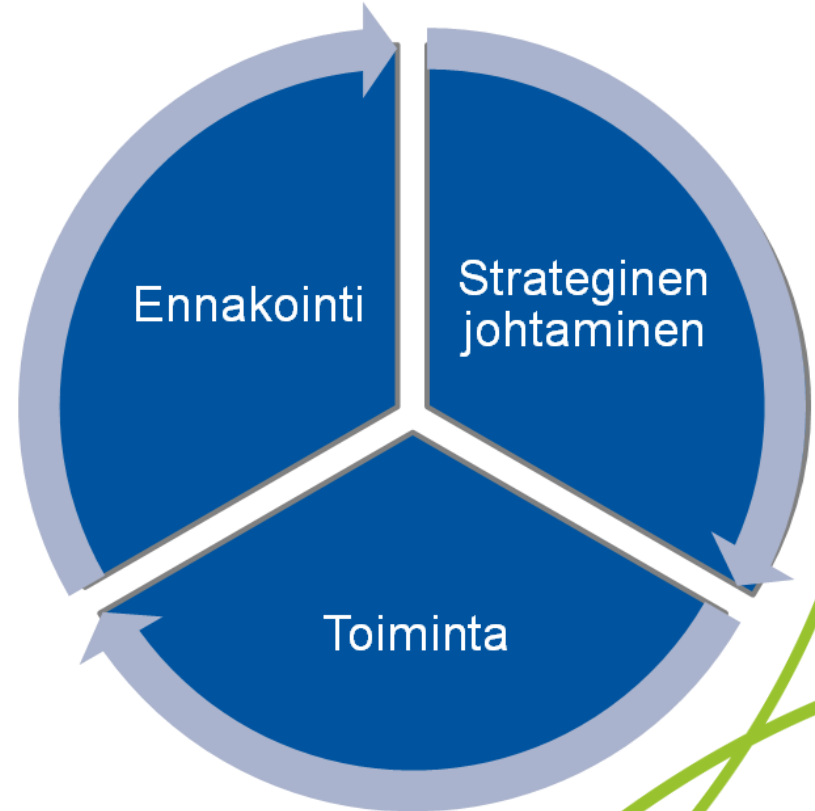
Keskittäminen edellyttää vuoropuhelua eri toimijoiden kesken ja yhteistä strategista suunnittelua.

➔ **Kasvupalvelut keskeinen aluekehittämisen työkalu!**

Palvelukokonaisuuden arviointi

Tehdään yhdessä, laajasti eri työkaluja hyödyntäen, strategista aluekehittämistä!

Keski-Suomi
2019

ALUEKEHITTÄMISEN JA STRATEGISEN SUUNNITTELUN PALVELULUPAUS:

Edistämme maakunnan elinvoimaisuutta ja hyvinvointia sekä vahvistamme keskisuomalaista kulttuuria ja identiteettiä. Maakunnan kehittäminen perustuu vahvuuksiin, tulevaisuuden mahdollisuuksiin ja asiakaskokemuksiin. Olemme osaava ja oppiva verkostojen kokoaja. Vastaamme maakunnan strategian laadinnasta ja toteuttamisesta.

**Aluekehittäminen luo edellytyksiä
laadukkaalle palvelulle ja
hyvinvoinnille (ml. SOTE)!**